

Адже, мотивація - це вплив на поведінку людини для досягнення особистих, групових і суспільних цілей. При виборі форм і методів мотивації, насамперед, необхідно враховувати мотиви людей.

Сучасний міжнародний туристичний менеджмент виходить з того, що корпоративна культура служить найважливішим елементом успішності бізнесу, а також виступає загальним джерелом стабільності та наступності в організації праці персоналу. Вона необхідна будь-якому підприємству гостинності з перших днів його існування.

Корпоративна культура визначає уявлення персоналу про підприємство, а також характер взаємодії між працівниками та підприємством (лояльність, динамізм, відповідальність). Знання основ корпоративної культури при введенні на посаду та соціалізації працівника допомагає новим працівникам, прийнятим на роботу, правильно інтерпретувати події та вірно розставляти внутрішні пріоритети, вибудовуючи міжособистісні комунікації в трудовому колективі та з клієнтами в цілому.

Література

1. Балабанова Л., Сардак О. Управління персоналом : навч. посіб. Київ : Професіонал, 2006. 511 с.
2. Лепейко Т.І., Миронова О.М. Управління персоналом підприємства в умовах невизначеності (поведінковий підхід) : монографія : Харків : ХНЕУ, 2010. 236 с.

НАПРЯМИ ДЕРЖАВНОГО СТИМУЛЮВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Дьяченко О.А., студент 2 курсу магістратури Економічного факультету
Чернишова Л.О., к.е.н., доцент кафедри Міжнародної економіки

Харківський державний університет харчування та торгівлі

У сучасних умовах розвитку підвищення рівня конкурентоспроможності країни залежить від ефективності національної економіки. В Україні стратегічні цілі, спрямовані на стале зростання національної економіки та підвищення добробуту населення, зіштовхуються із низкою бар'єрів, що заважають інтегруватися до європейської економічної спільноти. Причиною цьому є низький рівень конкурентоспроможності національної економіки, обумовлений технологічною відсталістю, нормативно-правовою невідповідністю держави до реформ. Саме тому Україна потребує удосконалення державного стимулювання конкурентоспроможності національної економіки через використання нових, більш складних механізмів, що враховують особливості економіки, її конкурентні переваги, глобалізаційні виклики та специфіку основних галузей виробництва.

З метою визначення напрямів державного стимулювання конкурентоспроможності національної економіки необхідно провести аналіз конкурентних переваг України та ефективності її стратегічних напрямів розвитку.

Так, аналіз динаміки інвестицій в національну економіку за 2010–2018 рр., враховуючи високий їх попит з українського боку, характеризує скорочення обсягу інвестування з 2012 р., причинами якого є високий інвестиційний ризик, пов'язаний із ситуацією на сході країни, відсутністю дієвих реформ і корупцією. Аналіз інвестицій у розрізі регіонів України вказує на їх нерівномірний розподіл, що впливає на поглиблення диспропорцій регіонального розвитку [1, с. 68].

Аналіз структури зовнішньої торгівлі України з країнами світу свідчить, що основу її експорту становлять товари низького ступеня обробки з незначною часткою доданої вартості [2, с. 45].

Економічні показники розвитку національної економіки України вказують на негативні тенденції у розвитку промисловості, сільського господарства, роздрібної торгівлі. Проте спостерігається зростання у галузі інформаційних технологій, яка за наявності певних умов може займатися аутсорсингом для іноземних компаній, генерувати інновації та, відповідно, збільшувати свою питому вагу в ВВП країни. Україна також має низку конкурентних переваг, досягнутих за рахунок реформування таких напрямів, як «Здоров'я та початкова освіта», «Вища освіта та професійна підготовка» та «Технологічний рівень». Однак у цілому аналіз макроекономічних показників розвитку економіки України свідчить про негативні тенденції її розвитку за останні роки – різке зростання інфляції, скорочення обсягів виробництва та споживання товарів. Згідно з дослідженнями МВФ Україна у 2018 р. входить до групи найбідніших країн Європи, економіка яких розвивається за рахунок натуральних ресурсів і низькокваліфікованої робочої сили. Спостерігається зростання зовнішнього боргу, що є ознакою формування «боргозалежної моделі» розвитку, орієнтованої на споживання, а не на інновації.

Аналіз показників за рейтингом конкурентоспроможності IMD та Індексом глобальної конкурентоспроможності показав, що Україна за останні роки займає низькі позиції в рейтингах і має стабільно низькі показники за категоріями, що визначають ефективність бізнесу, макроекономічну динаміку, ефективність уряду, корупцію, демографічні показники, стан інфраструктурного забезпечення, соціальне забезпечення, інвестиційний клімат, стан фінансової системи, що свідчить про несистемне проведення реформ в Україні та відсутність чіткого бачення напрямів стабільного підвищення рівня національної конкурентоспроможності.

Погіршення показників соціальної сфери спричинило негативну динаміку у рейтингу оцінювання розвитку людського потенціалу в Україні. Аналіз субіндексів Глобального індексу інновацій свідчить про недостатню ефективність державного управління та регуляторного контролю, низьку якість верховенства права, несприятливе бізнес-середовище, ускладнений режим сплати податків і банкрутство підприємств, недостатню енергоефективність та екологічність виробництва, низькі темпи формування капіталів, недостатній рівень конкуренції на внутрішньому ринку, низький рівень розвитку кластерів.

Процес адаптації України до проблем глобалізації, динамічного розвитку ринків і передових технологій є визначальним у досягненні

вітчизняними підприємствами міжнародного рівня конкурентоспроможності. На сучасному етапі розвитку політика держави щодо підвищення рівня національної конкурентоспроможності повинна ґрунтуватися на технологічному передбаченні та формуванні державного іміджу майбутнього.

Аналіз досвіду нових індустріальних країн дозволяє виділити низку принципів, на яких будувалася політика стимулювання інновацій та підвищення конкурентоспроможності економіки на засадах партнерства держави й бізнесу: орієнтація не стільки на макроекономічні результати реалізації проектів, скільки на демонстрацію іншої, більш ефективної та сучасної моделі інноваційного розвитку й партнерства держави та підприємницького сектора; значна участь держави у фінансуванні проектів, при збереженні права бізнес-структур на управління ними; децентралізація державної підтримки та формування мережі «інститутів розвитку»; підтримка кооперації та взаємного навчання [3].

При формуванні державної політики щодо підвищення рівня конкурентоспроможності економіки України необхідно розмежувати напрями підвищення конкурентоспроможності реального сектора економіки в цілому та напрями формування конкурентних переваг в окремих галузях і виробництвах. У першому випадку йдеться про стратегічну лінію державної економічної політики взагалі, у другому – про визначення пріоритетних галузей, виробників і видів продукції, які можуть здобути найближчим часом певні конкурентні переваги завдяки наявності необхідних сприятливих умов в результаті запровадження політики стимулювання інновацій. Відповідно до цього мають розподілятися ресурсні можливості держави та окремих галузей її економіки. Такий дворівневий підхід до заходів підвищення конкурентоспроможності та їх фінансування здатний забезпечити максимально ефективне використання існуючих ресурсів.

Таким чином, державне стимулювання конкурентоспроможності економіки України повинне бути спрямоване на формування та розвиток конкурентних переваг, враховуючи особливості економічного розвитку та наявний ресурсний потенціал, соціальні, правові та організаційні умови, відповідні стимулюючі заходи.

Література

1. Білоусова О.С. Підвищення ролі державних інвестицій у модернізації реального сектору економіки України. *Фінанси України*. 2017. № 5. С. 63-75.
2. Кузьменко Л.М., Солдак М.О. Децентралізація управління як фактор забезпечення модернізації промисловості України. *Управління економікою: теорія та практика*. Київ: ІЕП НАНУ, 2015. С. 42-51.
3. Ляшевская В. И. Особенности формирования конкурентоспособности Украины в условиях глобализации. *Національна економіка в умовах глобалізації: тенденції, проблеми та перспективи* : матеріали III міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. студентів, аспірантів та молодих учених, м. Полтава, 23 листоп. 2015 р. Полтава: Полтавський національний технічний університет імені В. Н. Кондратюка, 2015. Т. II. С. 13–14.